

Martin Prokeš

Zajištění možnosti pokračovat ve studiu a související otázky (pohled první)

Úvodem se sluší poděkovat¹⁾ a připomenout, že základem dále vedených úvah a podnětem k nim byl příspěvek JUDr. Bc. Jana Podoly, PhD., právníka a akademického pracovníka Západočeské univerzity v Plzni nazvaný „Proti všem (jak splnit § 80 odst. 5, § 81b odst. 4 a § 86 odst. 8 zákona o vysokých školách)“, přednesený na Setkání právníků vysokých škol, které se konalo na Technické univerzitě v Liberci ve dnech 27. až 29. listopadu 2017.

Novelizace zákona o vysokých školách provedená zákonem č. 137/2016 Sb. (dále jen „Novela“) přinesla podstatnou změnu studijních programů a jejich akreditací. Vysoké školy nyní hledají způsob, jak zajistit studentům studujícím v dříve akreditovaných studijních programech, jejichž doba akreditace bude postupně uplynout, možnost pokračovat ve studiu, zejména ve studijních programech nově akreditovaných. Takovou povinnost jim totiž zákon ukládá, aniž by stanovoval, jak ji splnit.

Právní úprava

Zákon o vysokých školách (dále jen „ZVŠ“) ve stávajícím znění ukládá vysoké škole (dále jen „VŠ“) na několika místech povinnost zajistit studentům možnost pokračovat ve studiu stejného nebo obdobného studijního programu, resp. předpokládá uložení takové povinnosti jiným zákonem. Konkrétně jde o následující ustanovení:²⁾

- a) § 5 odst. 3 ZVŠ, dle něhož v případě zrušení veřejné VŠ „zákon též stanoví, ... které veřejné vysoké školy umožní dokončení vysokoškolského vzdělání studentům zrušené veřejné vysoké školy.“
- b) § 43 odst. 7 ZVŠ, dle něhož je v případě odnětí státního souhlasu působit jako soukromá VŠ: „...daná právnická osoba ... povinna zajistit studentům možnost pokračovat ve studiu stejného nebo obdobného studijního programu na jiné vysoké škole.“

---

¹⁾ Za připomínky děkujeme ctným kolegyním JUDr. Evě Kášové (dříve UK) a Mgr. Lucii Vodičkové (UPOL) a váženým kolegům Mgr. Janu Bártovi (FF UK), Mgr. Petru Konopáčovi (MU), JUDr. Bc. Janu Podolovi, Ph.D. (ZČU), Mgr. Michalu Prokopovi (TUL) a Mgr. Josefu Sobotkovi (VUT).

²⁾ Jejich předobraz lze do jisté míry vidět v § 15 odst. 1 písm. f) zákona č. 172/1990 Sb. a případně v řešení obdobných situací v právních předpisech z dřívějších časů; některé z nich uvádíme dále v textu.

- c) § 80 odst. 5 ZVŠ, dle něhož v případě zániku akreditace studijního programu³⁾: „Vysoká škola zajistí studentům možnost pokračovat ve studiu stejného nebo obdobného studijního programu na téže nebo jiné vysoké škole.“
- d) § 81b odst. 3 a 4 ZVŠ, dle něhož v případě uplynutí doby akreditace studijních programů akreditovaných *ex lege* v důsledku zániku institucionální akreditace: „...je vysoká škola povinna zajistit studentům možnost pokračovat ve studiu stejného nebo obdobného studijního programu na téže nebo jiné vysoké škole.“
- e) § 86 odst. 8 ZVŠ, dle něhož v případě odnětí akreditace studijního programu nebo zániku oprávnění uskutečňovat studijní program⁴⁾: „...je vysoká škola povinna zajistit studentům možnost pokračovat ve studiu stejného nebo obdobného studijního programu na téže nebo jiné vysoké škole.“

Před pokusem vymezit pojem povinnost zajistit možnost pokračovat ve studiu stejného nebo obdobného studijního programu (dále také jen „povinnost zajistit možnost pokračovat ve studiu“) a pojem studium samotný, považujeme za účelné předestřít historii úprav této povinnosti v ZVŠ.

Úprava povinnosti zajistit možnost pokračovat ve studiu byla v současném zákonu o vysokých školách dvakrát novelizována, lze proto rozlišovat její úpravu: 1) v původním znění ZVŠ, 2) ZVŠ ve znění zákona č. 110/2009 Sb. a 3) v současném znění ZVŠ. Z relevantních ustanovení zůstaly § 5 odst. 3 a § 61 ZVŠ po celou dobu nezměněny. Díky § 95 odst. 1 ZVŠ se úprava týkající se veřejné vysoké školy (dále jen „VVŠ“) vztahovala a vztahuje i na VŠ státní, tedy vojenské a policejní (§ 2 odst. 7 ZVŠ).

Původní úprava (do 30. 6. 2009)

Úpravu zkoumané povinnosti obsahovaly § 5 odst. 3, § 56, § 61, § 78, § 80 odst. 4, § 85 odst. 2 a 4 a § 86 ZVŠ.

V případě § 5 odst. 3 ZVŠ vzniká povinnost umožnit dokončení vysokoškolského vzdělání studentům zrušené VVŠ,⁵⁾ a to těm VVŠ, jimž to má VVŠ rušící zákon stanovit. Jak plyne z užití plurálu ve vztahu k VVŠ zákonodárce předpokládá, že zpravidla půjde o více různých VVŠ (typicky při zrušení VVŠ), nikoli VVŠ jedinou – ani to však nelze vyloučit

---

³⁾ Podle původního znění ustanovení akreditace studijního programu zanikala jen oznámením VŠ o zrušení studijního programu; od 1. 7. 2009 došlo zákonem č. 110/2009 Sb. k rozšíření důvodů zániku akreditace studijního programu o uplynutí doby, na kterou byla akreditace udělena; od 1. 9. 2016 došlo Novelou k rozšíření důvodů zániku akreditace o odnětí akreditace.

⁴⁾ Před Novelou pozastavení nebo odnětí akreditace studijního programu.

⁵⁾ Při rozdělení VVŠ bez jejího zrušení chybí pro vznik povinnosti zajistit možnost dostudování zrušené VVŠ.

(např. v případě sloučení či splynutí VVŠ). S ohledem na komentovaným ustanovením předpokládáný převod majetku a závazků⁶⁾ zrušené VVŠ na jiné právnické osoby⁷⁾ lze předpokládat, že půjde o zrušení bez likvidace a okamžik zániku bude totožný s okamžikem zrušení, tedy zpravidla s účinností zrušovacího zákona, nestanoví-li tento den pozdější. Přesto by bylo přiléhavější, aby ustanovení hovořilo o studentech zrušované VVŠ, nikoli VVŠ již zrušené, a tedy zpravidla již zaniklé. Zrušení, ani zrušení při sloučení, splynutí nebo rozdělení VVŠ nebyl a není důvod ukončení studia podle § 56 ZVŠ. Je ale zřejmé, že studium ve smyslu studijního vztahu nemůže existovat bez jedné ze svých stran - právě proto, aby studium v uvedených případech nekončilo, ukládá zákonodárce sám sobě v případě zrušení VVŠ určit, které VVŠ umožní studentům zrušované VVŠ dokončení vysokoškolského vzdělání, tedy jejich dosavadního studia. Hypotéza ustanovení § 5 odst. 3 ZVŠ byla naplněna vznikem Univerzity obrany⁸⁾; došlo také k rozdělení VVŠ bez zrušení při vzniku Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně.⁹⁾

Důvodová zpráva k § 56 ZVŠ¹⁰⁾ uváděla, že jím jsou „... taxativně stanoveny důvody a postupy ukončení studia před absolvováním studijního programu.“ Z hlediska řešených otázek byl relevantní § 56 odst. 1 písm. c) a d) ZVŠ, dle kterého se studium ukončovalo odnětím nebo zánikem akreditace studijního programu dle § 80 odst. 4 ZVŠ. Akreditaci bylo možno odejmout v případě závažných nedostatků při uskutečňování studijního programu (§ 85 odst. 2 písm. c) ZVŠ) nebo v případě, že nastaly takové okolnosti, které by odůvodňovaly zamítnutí žádosti o akreditaci (§ 85 odst. 4 ZVŠ).

Překvapivé bylo následující:

1) akreditace sice z povahy věci zanikala uplynutím doby, na kterou byla udělena, ač to ZVŠ nestanovil explicitě, nicméně zánik akreditace z důvodu uplynutí doby nebyl uveden jako důvod pro ukončení studia dle § 56 ZVŠ a ani důvod pro vznik povinnosti zajistit možnost pokračovat ve studiu; přitom dle § 78 odst. 2 ZVŠ nebyl-li studijní program akreditován, nebylo lze k jeho studiu přijímat uchazeče, konat výuku, zkoušky ani přiznávat akademické tituly. Pro vrchnostenskou veřejnou správu, kam nepochybně spadá rozhodování o ukončení studia, platí výhrada zákona (enumerativnosti veřejnoprávních pretenzí): formálně vzato vznikal tedy stav, kdy studium v obou významech (viz dále) existovalo, nešlo v něm však pokračovat ani jej ukončit¹¹⁾;

---

⁶⁾ Resp. nyní jmění ve smyslu § 495 občanského zákoníku.

⁷⁾ Za poznámku stojí, že zatímco majetek a závazky mohou teoreticky přejít na kterýkoli typ právnické osoby, umožnit dokončení vysokoškolského vzdělání mají VVŠ.

⁸⁾ Viz zákon č. 214/2004 Sb., o zřízení Univerzity obrany.

⁹⁾ Viz zákon č. 404/2000 Sb., o zřízení Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně.

¹⁰⁾ § 55 vládního návrhu ZVŠ. viz <https://www.psp.cz/eknih/1996ps/tisky/t032900a.htm> [citováno 6. 3. 2018].

¹¹⁾ Šlo zjevně o nepravou otevřenou mezeru v § 80 odst. 4 ZVŠ, neboť jeho jazykové vyjádření bylo v rozporu s účelem ustanovení. Tuto mezeru, kterou bylo na místě uzavřít cestou

2) důvodem zániku akreditace dle § 80 odst. 4 ZVŠ bylo jen oznámení VŠ o zrušení studijního programu; podmínkou zrušení bylo, že VŠ předem zajistila studentům možnost pokračovat ve studiu. Zrušení studijního programu a ukončení studia dle § 56 odst. 1 písm. d) ZVŠ tedy muselo předcházet zajištění možnosti studentům pokračovat ve studiu;

3) v případě odnětí akreditace byl dle § 56 odst. 2 ZVŠ dnem ukončení studia nejpozději den, kdy uplynula lhůta stanovená v rozhodnutí ministerstva dle § 86 odst. 2 ZVŠ. Studium tedy mohlo končit dříve, a to patrně dnem, kdy student projevil vůli využít nabízené možnosti ve studiu pokračovat. Taktéž bylo možné, že VŠ svou povinnost ve stanovené lhůtě nesplnila, studium bylo posledním dnem lhůty ukončeno, ale VŠ měla stále povinnost studentovi zajistit možnost pokračovat ve studiu. Tato zdánlivě absurdní úprava, dle které studium končí dosažením shody o jeho pokračování, však dává v rámci navrhovaného řešení smysl (viz dále);

4) povinnost zajistit studentům možnost pokračovat ve studiu byla § 86 odst. 1 ZVŠ stanovena i pro případ pozastavení akreditace, který dle § 85 odst. 2 písm. b) ZVŠ spočíval v zákazu konat státní zkoušky a přiznávat akademické tituly, aniž by šlo o důvod ukončení studia dle § 56 ZVŠ. Student mohl v tomto případě pokračovat ve studiu stejného¹²⁾ nebo obdobného studijního programu, případně dokonce na jiné VŠ, aniž by byl dán důvod k ukončení studia – pak nezbyvá než dojít k závěru, že pokračováno mělo být v tomtéž studiu, neboť i zde platí výhrada zákona.

V případě zániku akreditace studijního programu oznámením bylo povinností dané VVŠ zajistit možnost pokračovat ve studiu předem, v případě odnětí či pozastavení akreditace až *ex post*. Ve všech uvedených případech by ovšem nedávalo smysl, aby studium, v němž má být pokračováno, bylo ukončeno – stanovil-li tedy zákonodárce současně povinnost zajistit možnost pokračovat ve studiu a ukončení studia ze stejného důvodu, nezbyvá než takovou úpravu vyložit tak, aby dávala smysl, o což se dále pokoušíme.

Úprava v ZVŠ ve znění zákona č. 110/2009 Sb. (od 1. 7. 2009 do 31. 8. 2016)

Novela ZVŠ provedená zákonem č. 110/2009 Sb. doplnila do § 80 odst. 4 ZVŠ jako důvod zániku akreditace „uplynutí doby, na kterou byla akreditace udělena.“ K tomu odpovídající změně došlo také v § 56 odst. 2 ZVŠ, dle kterého byl nově dnem ukončení studia z důvodu zániku akreditace podle § 80 odst. 4 ZVŠ kromě dne, ke kterému VŠ oznámila zrušení studijního programu, také den, ke kterému skončila udělená akreditace. Podmínkou

---

analogue legis, odstranila první novela zkoumaných ustanovení, provedená zákonem č. 110/2009 Sb. K mezerám v zákoně a jejich uzavírání podrobně MELZER, F. *Metodologie nalézání práva. Úvod do právní argumentace*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011, ISBN 978-80-7400-382-0, s. 222 an.

¹²⁾ Zde zcela výjimečně také identického studijního programu až do státní zkoušky, neboť pozastavení akreditace jinak průběhu studia nebránilo.

zániku akreditace studijního programu oznámením VŠ o jeho zrušení přestalo být předchozí zajištění možnosti pokračovat ve studiu.

Poznamenáváme, že pokud by zánikem akreditace uplynutím doby, na kterou byla akreditace udělena, studium končilo, nebyl by formálně vzato žádný student, kterému by bylo potřeba zajistit možnost pokračovat ve studiu.

Současná úprava (od 1. 9. 2016)

Zásadní změnu úpravy přinesla Novela. Současnou úpravu povinnosti zajistit možnost pokračovat ve studiu obsahují § 5 odst. 3, § 43 odst. 4 a 7, § 56, § 61, § 78 odst. 1 a 9, § 80 odst. 1 písm. b) a odst. 5, § 81b odst. 2 až 4, § 86 odst. 2 písm. b), § 86 odst. 3 písm. b) a d), § 86 odst. 4 a § 86 odst. 6 až 8 ZVŠ.

Po odnětí státního souhlasu soukromé VŠ nesmí právnická osoba působit jako VŠ a uskutečňovat akreditované činnosti, přesto § 43 odst. 4 a 7 ZVŠ naznačuje, že má studenty, kteří mají právo pokračovat ve studiu, ale nemohou studovat, a kterým z důvodu odnětí státního souhlasu nelze studium ani ukončit.

Dle § 78 odst. 1 ZVŠ oprávnění VŠ uskutečňovat studijní programy vyplývá z institucionální akreditace nebo z akreditace studijního programu, jinak podle § 78 odst. 9 ZVŠ nelze ke studiu studijního programu přijímat uchazeče, konat výuku, zkoušky ani udělovat akademické tituly.

Krom § 5 odst. 3 a § 43 je povinnost zajistit možnost pokračovat ve studiu stanovena pro případ:

1. zániku akreditace studijního programu podle § 80 odst. 5 ZVŠ¹³⁾, k němuž dochází
  - a. odnětím akreditace [§ 86 odst. 2 písm. b) a odst. 6 a 7 ZVŠ]¹⁴⁾, na což se váže ukončení studia dle § 56 odst. 1 písm. c) ZVŠ,¹⁵⁾
  - b. oznámením VŠ o zrušení studijního programu, na což se váže ukončení studia dle § 56 odst. 1 písm. d) ZVŠ, nebo
  - c. uplynutím doby, na kterou byla akreditace udělena, na což se váže ukončení studia dle § 56 odst. 1 písm. d) ZVŠ),
2. dle § 81b odst. 4 ZVŠ zániku uskutečňování studijních programů z důvodů dle § 81b odst. 3 ZVŠ, tedy kumulativně
  - a. zanikla-li institucionální akreditace, která zaniká (§ 81b odst. 2 ZVŠ)
    - i. uplynutím doby, na kterou byla akreditace udělena,
    - ii. odnětím akreditace [§ 86 odst. 3 písm. d) a odst. 4, 6 a 7 ZVŠ], nebo

---

¹³⁾ Tutéž úpravu obsahoval § 80 odst. 4 ZVŠ před Novelou.

¹⁴⁾ § 81b odst. 3 věta druhá ZVŠ nepředstavuje zvláštní důvod pro odnětí akreditace, ale vymezuje lhůtu, v níž má být rozhodnuto.

¹⁵⁾ Neboť odnětí akreditace je jedním ze způsobů jejího zániku, je možné odnětí akreditace podřadit § 56 odst. 1 písm. c) i d) ZVŠ; protože § 56 odst. 2 spojuje s oběma písmeny jiné dny ukončení studia, jde o kolizi právních norem stejné právní síly, tedy je § 56 odst. 1 písm. c) ZVŠ *lex specialis* vůči § 56 odst. 1 písm. d) ZVŠ.

iii. oznámením vysoké školy Národnímu akreditačnímu úřadu pro vysoké školství (dále jen „NAÚ“), že se vzdává akreditace.

b. došlo u studijních programů uskutečňovaných na jejím základě k uplynutí tříleté doby akreditace *ex lege*, na což se váže ukončení studia dle § 56 odst. 1 písm. e) ZVŠ¹⁶⁾

3. zániku oprávnění uskutečňovat studijní program na základě institucionální akreditace (§ 86 odst. 3 písm. b) ve spojení s § 86 odst. 8 ZVŠ), na což se váže ukončení studia dle § 56 odst. 1 písm. f) ZVŠ.

V případě § 80 odst. 5 a § 81b odst. 3 a 4 ZVŠ zákon za studenty označuje osoby „studující“ již neakreditovaný studijní program. Pro případ odnětí akreditace studijního programu dle § 86 odst. 2 písm. b) ZVŠ je povinnost zajistit možnost pokračovat ve studiu stanovena dvojmo: prvně § 80 odst. 5 ZVŠ, podruhé § 86 odst. 8 ZVŠ. Pro případ zániku uskutečňování studijních programů z důvodů podle § 81b odst. 3 ZVŠ taktéž: prvně § 80 odst. 5 ZVŠ a podruhé § 81b odst. 4 ZVŠ. Ustanovení si neodporují, v obou případech proto nejde o kolizi právních norem.

Konečně v případě odnětí akreditace a v důsledku toho ukončení studia dle § 56 odst. 1 písm. c) ZVŠ, je dle § 56 odst. 2 ZVŠ dnem ukončení studia nejpozději den, kdy uplynula lhůta stanovená v rozhodnutí ministerstva. Před Novelou šlo o lhůtu k zajištění možnosti pokračovat ve studiu dle § 86 odst. 2 ZVŠ; po Novele ZVŠ takové ustanovení nemá, když § 86 odst. 1 a 6 ZVŠ sice umožňuje stanovit lhůty, ale ke zjednaní nápravy v případě zjištění nedostatků při uskutečňování akreditovaných činností, nikoli k zajištění možnosti pokračovat ve studiu, a to navíc nikoli ministerstvu, ale NAÚ.

Pohled na Slovensko

Slovenská úprava zrušení VVŠ obsažená v § 5 odst. 4 zákona č. 131/2002 Z. z., o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ve znění zákona č. 422/2015 Z. z. (dále jen ZVŠ SR), se jeví býti rodným sourozencem § 5 odst. 3 ZVŠ, posuďte sami: „Zákon, ktorým bola verejná vysoká škola zrušená, ustanoví, ... ktoré verejné vysoké školy umožnia dokončenie vysokoškolského vzdelania študentom zrušenej verejnej vysokej školy, ak sa študent nerozhodne inak, a to v rovnakom študijnom odbore, aký študoval na vysokej škole, ktorá bola zrušená, alebo v študijnom odbore, ktorý je najbližší tomuto študijnému odboru.“

Podobnost vykazuje také § 66 odst. 1 písm. e) ZVŠ SR, dle kterého se studium ukončuje „...zrušením študijného programu podľa § 87 ods. 2, ak študent

---

¹⁶⁾ K odnětí akreditace *ex lege* podle § 86 odst. 2 písm. b) ZVŠ se váže ukončení studia dle § 56 odst. 1 písm. c) ZVŠ. V případě odnětí tříleté akreditace *ex lege* by bylo nesprávné aplikovat jako důvod skončení studia § 56 odst. 1 písm. e) ZVŠ, neboť dnem ukončení studia by dle § 56 odst. 2 ZVŠ byl den uplynutí tříleté doby akreditace *ex lege*, což by popíralo smysl jejího dřívějšího odnětí. V případě odnětí akreditace *ex lege* by tedy studium mělo být ukončeno dle § 56 odst. 1 písm. c) ZVŠ, což ale přináší jiný problém (viz poslední odstavec této části).

neprijme ponuku vysokej školy pokračovať v štúdiu iného študijného programu“. Dnem skončení studia v tomto prípade je den, „...ku ktorému vysoká škola oznámila zrušenie študijného programu“ (§ 66 odst. 2 písm. d) ZVŠ SR), čehož podmíankou je, že VŠ „zabezpečí študentom možnosť pokračovať v štúdiu podľa rovnakého alebo podobného akreditovaného študijného programu na tej istej alebo inej vysokej škole.“ Upozorňujeme na zdôraznení práva študenta rozhodnúť sa v oboch prípadoch jinak (mechanizmus oferta-akceptace, resp. v originále ponuka-prijetí ponuky) a skutočnosť, že zrušenie študijného programu upravuje § 87 odst. 3 ZVŠ SR, a to od účinnosti ZVŠ SR.

V prípade „odňetí akreditace“ je VŠ dle § 87 odst. 2 ZVŠ SR „...povinná zabezpečiť pre existujúcich študentov študujúcich podľa tohto študijného programu možnosť pokračovať v štúdiu podľa iného akreditovaného študijného programu rovnakého stupňa v študijnom odbore, ktorý je totožný s pôvodným alebo ktorý je čo najbližší pôvodnému. Ak to nie je možné, vysoká škola je povinná v spolupráci s ministerstvom hľadať také možnosti na iných vysokých školách.“ Za poznámku stojí prioritizácia interného zajištnia možnosti pokračovať ve studiu, ktorou česká úprava neobsahuje a skutočnosť, že „odňetí akreditace“ není důvodom pro skončení studia de § 66 ZVŠ SR.

Studium a možnost pokračovat ve studiu

Z hlediska způsobu naplnění povinnosti co do subjektů, je v případě vzniku povinnosti zajistit možnost pokračovat ve studiu v případech dle § 5 odst. 3 a § 43 odst. 7 ZVŠ z pochopitelných důvodů vyloučeno, aby povinnost splnila daná VŠ (veřejná vysoká škola zrušená či soukromá VŠ, které byl odňat státní souhlas). V případech dle § 5 odst. 3 ZVŠ má jít jen o jinou VVŠ, v případech dle § 43 odst. 7 ZVŠ o jinou VŠ a v ostatních případech (§ 80 odst. 5, § 81b odst. 4 a § 86 odst. 8 ZVŠ) o touž nebo jinou VŠ. Jazykově jde o stejně vymezenou povinnost s výjimkou § 5 odst. 3 ZVŠ,¹⁷⁾ dle kterého v případě zrušení VVŠ nebo sloučení, splynutí nebo rozdělení VVŠ zákon mj. též stanoví, které VVŠ umožní dokončení vysokoškolského vzdělání studentům zrušené VVŠ. Dokončení vysokoškolského vzdělání je zde třeba chápat stejně jako pokračování ve studiu v předchozích případech, nikoli tak, že by snad studentům mělo být garantováno absolvování studia. V každém případě má být dána (zajištěna) možnost, což je, jak zjistíme dále, podstatné.

---

¹⁷⁾ Ve vládním návrhu ZVŠ tato povinnost nebyla, byla doplněna až na pozměňovací návrh poslance Martina Přibáně, což vysvětluje její odlišnou textaci; poslanec Přibán v rámci druhého čtení dne 31. března 1998 svůj pozměňovací návrh odůvodnil takto: „První pozměňovací návrh se týká § 5, který hovoří mimo jiné o zřízení a zrušení vysoké školy. Hovoří se o tom, že vysoká škola může být zrušena zákonem, ale neříká se nic o tom, co se stane se studenty takto zákonem zrušené vysoké školy. Domnívám se, že nastane-li taková vážná situace, že zákon rozhodne o zrušení vysoké školy, měl by rovněž zákon garantovat pokračování této svého druhu veřejné služby těm studentům, kteří byli v tom svého druhu smluvním vztahu s veřejnou vysokou školou.“ <https://www.psp.cz/eknih/1996ps/stenprot/023schuz/s023159.htm#r2> [citováno 7. února 2018].

Důvodová zpráva k původnímu znění ZVŠ není pro řešení situace přínosná: „V případě, že vysoká škola zruší studijní program nebo je jí akreditace studijního programu odňata (viz § 85 ZVŠ), je povinna studentům zajistit dokončení stejného nebo obdobného studijního programu na téže nebo jiné vysoké škole.“¹⁸⁾ Ani důvodová zpráva k Novele¹⁹⁾, která do ZVŠ vložila § 43 odst. 7, nenese další informace: „Právnické osobě, které byl odejmut státní souhlas působit jako soukromá vysoká škola, se stanoví povinnost zajistit studentům možnost pokračovat ve studiu na jiné vysoké škole.“ K § 81b odst. 4 ZVŠ důvodová zpráva k Novele mlčí. Přitom jak znění § 43 odst. 7 ZVŠ, tak § 81b odst. 4 ZVŠ byly již součástí vládního návrhu Novely. Zda takové důvodové zprávy, které jen přepisují text odůvodňovaného ustanovení, naplňují požadavky na ně kladené Legislativními pravidly vlády,²⁰⁾ je pochybné.

Povinnost zajistit možnost pokračovat ve studiu ve všech případech má VŠ vůči studentům. S ohledem na to, že se v některých řešených případech dle současné úpravy studium dle § 56 odst. 1 písm. c) až f) ZVŠ zároveň ukončuje, by to vedlo k situaci, kdy osoba přestane být studentem (§ 61 odst. 2 ZVŠ) a čistě jazykově vzato právo na zajištění možnosti pokračovat ve studiu nemá. Domníváme se ale, že takto zjednodušeně nelze pojem student a studium v daných poměrech chápat.

Studium lze chápat jako (studijní) vztah VŠ a studenta nebo jako činnost spočívající ve výkonu práv a povinností stran studijního vztahu.²¹⁾ Takové pojetí pojmu studium potvrzuje i znění zákona: stanoví-li § 61 odst. 2 ZVŠ, že osoba přerušением studia přestává být studentem a dále § 54 odst. 4 ZVŠ, že osoba v době přerušением studia není studentem, avšak studium není dle § 55 ani § 56 ZVŠ ukončeno, znamená to toliko pozastavení studia ve smyslu činnosti (sistaci výkonu práv a povinností), nikoli neexistenci studijního vztahu mezi osobou a VŠ po dobu přerušением studia. Toto pojetí přijala i soudní praxe,²²⁾ byť důvodová zpráva k § 53 ZVŠ v původním znění uvádí „Obnovuje se institut přerušением studia, o které může student požádat v případě, že hodlá ve studiu po určité době pokračovat. Aby se vyloučily právní pochybnosti, přestává být v době přerušением studia studentem, zachovává se mu však právo, aby byl opětovně do studia zapsán a mohl v něm pokračovat.“

---

¹⁸⁾ Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, 2. volební období, tisk 329.

¹⁹⁾ Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, 7. volební období, tisk 464; citováno včetně gramatické chyby.

²⁰⁾ Srov. čl. 9 odst. 4 Legislativních pravidel vlády: „Zvláštní část důvodové zprávy obsahuje odůvodnění jednotlivých navrhovaných ustanovení zákona, vysvětlení jejich účelu, principů, nezbytnosti, případně obsahuje i srovnání s platným právním stavem. Do odůvodnění jednotlivých navrhovaných ustanovení se nepřejímá text těchto ustanovení, ani text a argumentace, obsažené v obecné části důvodové zprávy.“

²¹⁾ JURNÍKOVÁ, J., SMUTNÁ (dříve Kudrová), V. *Vybrané aspekty řízení o disciplinárním přestupku*, <http://polac.cz/katedry/kvs/konfer/sborniky/jurnikova.pdf> [citováno 11. ledna 2018].

²²⁾ Srov. rozsudek Městského soudu Praha ze dne 29. 7. 2011, sp. zn. 11 Ca 306/2008 – 23 [ASPI ID: JUD294386CZ].

Ani ZVŠ však není v tomto směru konsistentní, srov. např. § 57 odst. 2 ZVŠ dle kterého průkaz studenta potvrzuje postavení studenta, aniž by jej osoba v době přerušeni studia pozbyla. A konečně po Novele § 56 odst. 3 ZVŠ, dle kterého se rozhoduje o ukončení studia nebo přerušeni studia osoby (nikoli studenta), o jejíž studium jde – jde tedy o „nestudenta“ se studiem ve smyslu studijního vztahu, jinak by nebylo co ukončovat.

Po dobu přerušeni studia tedy trvá studium ve smyslu studijního vztahu, ale je pozastavena jeho realizace. Stranou necháváme následky přerušeni studia z hlediska jiných právních předpisů. Domníváme se proto, že obdobně je pojem „pokračovat ve studiu“ v rámci předmětné povinnosti nutné chápat jako pokračování výkonu (dříve existujících, pozměněných či nových) práv a povinností v rámci téhož vztahu (studijního poměru).

Možnost podat si přihlášku ke studiu, kterou má každý, není totožná s možností studovat, kterou má jen a pouze student. Ani s jednou z uvedených dvou možností pak není totožná možnost pokračovat ve studiu, která náleží jen studentům v řešených případech. Má jít o možnost pokračovat ve studiu, resp. umožnění dokončení vysokoškolského vzdělání, ke změně by proto nemělo docházet bez vůle, nebo dokonce proti vůli studenta. Student má dostat možnost a svobodně se rozhodnout, zda jí využije.

ZVŠ upravuje zápis do studia (vznik studijního poměru), přerušeni studia (sistaci výkon práv a povinností ze studijního poměru), pokračování ve studiu (změnu studijního poměru) a ukončení studia (zánik studijního poměru). Pokračování ve studiu je jiný pojem než ukončení studia.

Možnost pokračovat ve studiu by měla být skutečná v tom smyslu, že jí student může využít²³⁾ a pokud jí využije, bude ve studiu bez dalšího pokračovat. Pokud ve studiu pokračuje, musí jít o stále totéž studium (tentýž vztah), byť co do obsahu a případně i osoby (VŠ)²⁴⁾ změněný. Změnu VŠ během studia zná i ZVŠ – viz § 5 odst. 3 nebo § 39a odst. 5 až 7 ZVŠ. Za pokračování studia nelze považovat studium jiné.

Ač se zákonodárce v ZVŠ snaží pojem student rezervovat toliko pro osoby s možností vykonávat práva a povinnosti studenta ve studijním vztahu, nelze setrvat u jen prostého jazykového výkladu. Pojem student je třeba vykládat širěji tak, že zahrnuje i osoby, které jsou studenty VVŠ ve smyslu existence studijního vztahu; právo na zajištění možnosti pokračovat ve studiu proto svědčí vzdor § 54 odst. 4 a § 61 ZVŠ i osobám s přerušeným studiem.²⁵⁾ Nejde totiž o realizaci studia ve smyslu výkonu práv a povinností z něj, ale o dispozici se studiem.

---

²³⁾ Např. nejde o studijní program v jazyce, který neovládá.

²⁴⁾ Obdobně § 1895 an. občanského zákoníku upravující postoupení smlouvy: vztah je tentýž, mění se jeho strana, resp. v procesním právu právní nástupnictví; studium však není správní ani jiné řízení.

²⁵⁾ Obdobně může student i v době přerušeni studia studia zanechat. Je absurdní nutit studenta požádat o ukončení přerušeni studia, o tom vydat rozhodnutí a studenta opětovně zapsat do studia, a to vše jen proto, aby student mohl studia zanechat.“

Z povahy věci nemůže jít o stejný studijní program ve smyslu stejného individuálně určeného (identického) studijního programu²⁶⁾ – v takovém případě by totiž nebylo proč zajišťovat možnost pokračovat ve studiu. Nejméně formálně vždy půjde o jiný studijní program, byť by byl obsahově jinak totožný. Za stejný studijní program lze považovat takový, jehož absolvováním získá student stejnou kvalifikaci, resp. možnost výkonu stejného okruhu povolání. Za obdobný studijní program pak takový, jehož absolvováním získá student obdobnou kvalifikaci, tj. kvalifikaci k výkonu obdobných povolání. Stejnost či obdobnost studijních programů je tedy otázkou jejich obsahu, který lze posuzovat zejména na základě součástí studijního programu dle § 44 odst. 2 ZVŠ.

Povinnost je stanovena a vyložena – zbývá nalézt odpověď na otázku, jak ji splnit.

Prodloužení „staré“ akreditace a Novela

Nejjednodušším řešením „zrušení“ oborů Novelou, které zákonodárce bohužel nezvolil, by bylo prodloužení staré akreditace „na dostudování“ *ex lege* intertemporálními ustanoveními se zákazem přijímat po určité době ke studiu další uchazeče. Otázkou nyní je, zda je možné „starou“ akreditaci studijního programu prodloužit alespoň na žádost. Že prodloužení akreditace za tímto účelem je standardní cestou, potvrzuje § 80 odst. 1 písm. b) ZVŠ, který od účinnosti Novely jako jeden z důvodů pro prodloužení akreditace na kratší dobu než 10 let uvádí naplnění potřeby zajistit studentům možnost dostudování. Byla-li by akreditace prodloužena, nevznikla by vůbec povinnost zajistit možnost pokračovat ve studiu.

Novela ze ZVŠ vypustila obory studijních programů, což bylo (ne)odůvodněno takto: „Dosavadní pojetí akreditací studijních programů (často v kombinaci se studijními obory), oborů habilitačního řízení a oborů řízení ke jmenování profesorem se nahrazuje akreditací institucionální v případné kombinaci s akreditací studijních programů a akreditací habilitačního řízení a řízení ke jmenování profesorem.“²⁷⁾ Tvorba studijních programů spadá do samosprávné působnosti VVŠ [§ 6 odst. 1 písm. c) ZVŠ], do níž státní orgány smí zasahovat jen na základě a v mezích zákona a způsobem zákonem stanoveným (§ 6 odst. 3 ZVŠ). ZVŠ ve znění Novely *explicite* vnitřní uspořádání studijních programů na obory (ani jiným způsobem) nezakázal.

---

²⁶⁾ Zákonodárce v případech, kdy chce označit identický studijní program, používá slovo „daný“ (srov. např. § 80 odst. 6 a 7 ZVŠ nebo § 86 odst. 2 písm. a) ZVŠ).

²⁷⁾ Důvodová zpráva k bodům 221 až 242 Novely, Poslanecká sněmovna, 7. období, tisk 464/0, <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=7&T=464>, [citováno 14. 2. 2018].

Podle přechodného ustanovení čl. II. bodu 3 Novely platí, že jsou na stanovenou dobu, nejméně však dobu 3 let od účinnosti Novely zachovány „před Novelou“ akreditované studijní programy, a to včetně členění na studijní obory. Pokud se „před Novelou“ akreditované studijní programy nečlení na obory,²⁸⁾ lze i po účinnosti Novely žádat o rozšíření nebo prodloužení jejich akreditace, neboť to není zakázáno. Pokud se „před Novelou“ akreditované studijní programy člení na studijní obory, nelze jejich akreditaci rozšířit o nový studijní obor, ani rozšířit takový studijní program o nový studijní obor v rámci oblasti vzdělávání, pro kterou má VŠ institucionální akreditaci. Pojem rozšíření akreditace studijního programu o nový studijní obor nezahrnuje prodloužení akreditace studijního programu, které zákazem rozšíření není zapovězeno. Dle § 80 odst. 3 ZVŠ se však na prodloužení akreditace studijního programu (jedno zda členěného na studijní obory čili nic) přiměřeně vztahuje § 79 ZVŠ, tj. při žádosti o prodloužení před Novelou získané akreditace by muselo dojít k přizpůsobení současným požadavkům ZVŠ a v mezích zákona vydaným prováděcím právním předpisům.

Proti možnosti prodloužit „před Novelou“ udělenou akreditaci studijního programu členěného na obory lze argumentovat, že žádost o prodloužení akreditace takového studijního programu by jí byla jen formálně, materiálně by šlo o žádost o novou akreditaci. Neboť je zakázáno žádat o rozšíření akreditace studijního programu členěného na studijní obory o nový studijní obor (částečnou novou akreditaci), je tím spíše zakázáno (skrytě) žádat o novou akreditaci takového studijního programu jako celku.²⁹⁾ Smysl a účel takového výkladu by bylo možné spatřovat snad v tom, aby se namísto skryté transformace „starých“ akreditací, provedla příprava nových akreditací zcela od základu; pak ale není jasné, proč by stejný požadavek neměl platit i pro „staré“ akreditace studijních programů nečleněných na studijní obory.

Lze však nalézt i argumenty pro možnost prodloužit „před Novelou“ udělenou akreditaci studijního programu členěného na obory. Po účinnosti Novely nezná ZVŠ studijní obory ve smyslu právní úpravy před Novelou, nepřiznává NAÚ možnost je akreditovat a tedy je ani akreditovat nelze, akreditovat lze jen studijní program. Studijní obory ve smyslu úpravy v ZVŠ před Novelou přestanou existovat uplynutím stanovené doby dle bodu 3 čl. II. Novely; tato doba není co do svého konce pro „před Novelou“ akreditované studijní programy jednotná, závisí od data udělení akreditace a její doby.

Je sice zakázáno „před Novelou“ akreditovaný studijní program rozšířit o nový studijní obor, není však zakázáno jej prodloužit, neboť studijní obory ve smyslu úpravy v ZVŠ před Novelou zaniknou uplynutím stanovené doby.

---

²⁸⁾ Členění je dělení na členy (části), a to nejméně dvě. Studijní program, u něž je uveden jen jeden obor, proto není členěn.

²⁹⁾ Čl. II. bod 4 Novely končí slovy „nového studijního programu...nečleněného na studijní obory“ nelze vykládat jako možnost nové akreditace studijního programu členěného na obory v pojetí ZVŠ před Novelou, ale jen jako zdůraznění, že i nové studijní programy jsou postačující tam, kde zvláštní právní předpis vyžadoval určitý obor.

Nemůže se tak ale stát se studijními obory ve smyslu právní úpravy před Novelou. Proto pokud VŠ požádá o prodloužení akreditace studijního programu akreditovaného „před Novelou“, lze takové žádosti vyhovět, bude-li požádáno o prodloužení „staré“ akreditace na dostudování dle § 80 odst. 1 písm. b) ZVŠ, použijí se ustanovení § 79 ZVŠ toliko přiměřeně (vhodně), tedy v daném kontextu s přihlédnutím k účelu, jímž je zajistit dostudování studentů přijatých do „před Novelou“ akreditovaných studijních programů.³⁰⁾

Lze konstatovat, že ač *de lege lata* nic nebrání nově akreditovat studijní program vnitřně neuspořádaný nebo uspořádaný nejrůznějším způsobem (např. s obory, specializacemi, aniž by šlo o součásti studijního programu ve smyslu § 44 ZVŠ a právní úpravy před Novelou), z přechodných ustanovení Novely plyne, že před její účinností udělené akreditace studijních programů členěných na studijní obory (ve smyslu právní úpravy před Novelou) nelze rozšířit, ale lze uvažovat, že jejich prodloužení na dostudování je přípustné.

Diskutované způsoby zajištění možnosti pokračovat ve studiu

Přijímací řízení

Dle některých názorů³¹⁾ je (dokonce jediným) způsobem splnění povinnosti zajistit možnost pokračovat ve studiu přijímací řízení, neboť studentem se nelze stát jinak než zápisem uchazeče do studia (§ 61 odst. 1 ZVŠ), na zápis vzniká právo sdělením rozhodnutí o přijetí ke studiu (§ 51 odst. 1 ZVŠ) a o přijetí ke studiu se rozhoduje výlučně v přijímacím řízení (§ 50 ZVŠ), ve kterém lze stanovit odlišné podmínky pro přijetí uchazečů, kteří studují jiný studijní program na vysoké škole (kterékoli, tedy i téže; § 49 odst. 3 ZVŠ). Lze doplnit, že od účinnosti Novely může vzniknout právo na zápis do studia také, stanoví-li tak rozhodnutí o neplatnosti vykonání státní zkoušky předepsané na závěr studia ve studijním programu nebo její součásti nebo obhajoby disertační práce (§ 47e odst. 4 ZVŠ).³²⁾ Z dále uvedených důvodů se nedomníváme, že možnost pokračovat ve studiu lze zajistit přijímacím řízením.

Přijímací řízení by nevedlo ke splnění povinnosti zajistit možnost pokračovat ve studiu již proto, že by se jím zahájilo zcela nové a jiné studium, nešlo by

---

³⁰⁾ K pojmu přiměřeně viz rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 24. 2. 2017, sp. zn. 3 Af 42/2015 - 49 [ASPI ID: JUD345447CZ] a v něm citovaná judikatura.

³¹⁾ Viz příspěvek JUDr. Veroniky Smutné (dříve Kudrové) na konferenci „Novela zákona o vysokých školách: rok poté“ konané Právnickou fakultou Masarykovy univerzity dne 8. 9. 2017 nebo stanovisko MŠMT. http://www.msmt.cz/uploads/odbor_30/TF/Legislativa_a_metodicke_pokyny/Znovuprijeti_ke_studiu_v_pripade_zaniku_akreditace_studijniho_programu.docx [citováno 25. 1. 2018].

³²⁾ Je otázkou, zda je možnost přiznání více práv „podvodníkovi“, byť v případech zvláštního zřetele hodných, než neúspěšnému poctivému studentovi, racionální a ústavně souladná: má-li „podvodník“ fakultativně šanci na zápis do studia bez přijímacího řízení, pak by jí měl mít nejméně i student, který studium nemohl dokončit z důvodů nikoli na své straně.

o pokračování (stávajícího) studia (vztahu) ve stejném nebo obdobném studijním programu. Studentovi žádný právní předpis neukládá povinnost podat přihlášku ke studiu k tomu, aby v řešených případech získal možnost pokračovat ve studiu.³³⁾ Povinnost zajistit tuto možnost má VŠ *ex lege* i bez součinnosti studenta, kterého k podání přihlášky ani jiné součinnosti k zajištění možnosti pokračovat ve studiu nelze nutit.³⁴⁾ Od studenta lze očekávat pouze chování, kterým VŠ nabízené možnosti (ne)využije.

Právním důvodem pro pokračování studia na „nové“ VVŠ je v případě zrušení VVŠ zrušovací zákon sám, nikoli přijímací řízení. Nemělo by jít o „přestup“ *ex lege*: zrušovací zákon má stanovit, které VVŠ umožní, tj. dají studentovi možnost, dokončení vzdělání. I v tomto případě by mělo být na studentovi, zda možnosti využije; půjde-li však o přeměnu bez dopadů na studium (např. splnutí VVŠ se zachováním studijních programů i dalších podmínek studia), lze přestup „*ex lege*“ připustit. V případě dle § 5 odst. 3 ZVŠ, kdy zákon zruší VVŠ a určí, která VVŠ zajistí studentům zrušené VVŠ možnost pokračovat ve studiu, by snad ani velmi smělou VVŠ nenapadlo, že pro takové studenty vypíše přijímací řízení a případně některé z nich nepřijme.³⁵⁾

Těžko si lze také představit, že při přijímacím řízení do takového „náhradního“ studia bude od studenta vyžadován poplatek za úkony s ním spojené, když důvody pro jeho konání by byly zcela na straně původní VŠ.³⁶⁾ Původní studium by také bylo ukončeno jinak než řádně, tedy s důsledky pro poplatek za delší dobu studia dle § 58 odst. 3 ZVŠ, aniž by za to student jakkoli mohl. Konečně § 49 odst. 3 ZVŠ neprolamuje čtyřměsíční dobu pro zveřejnění informací o přijímacím řízení dle § 49 odst. 5 ZVŠ a její zkrácení dle § 49 odst. 6 ZVŠ nemusí být aplikovatelné (snad cestou analogie, ke které je ale ve veřejném právu v rámci vrchnostenské správy třeba přistupovat velice obezřetně),³⁷⁾ neboť ne vždy půjde současně o 1) zachování začátku akademického roku 2) v nově akreditovaném studijním programu. Hrozilo by tím „přetržení“ vzdělávání studenta, aniž by ten za to jakkoli mohl, a aniž by

---

³³⁾ SMUTNÁ (dříve Kudrová), V. *Hmotněprávní aspekty poplatkové povinnosti studentů veřejných vysokých škol*, ASPI MN179CZ, poznámka pod čarou 139, k tomu shodně s naším názorem uvádí: „Subjekt jistě není nucen podat přihlášku k přijímacímu řízení v případě, že je mu zajištěna možnost pokračovat ve studiu stejného nebo obdobného studijního programu na téže nebo jiné vysoké škole.“

³⁴⁾ Čl. 2 odst. 4 Ústavy, čl. 2 odst. 3 Listiny základních práv a svobod.

³⁵⁾ Jedině, že by vypsání přijímacího řízení zákon výslovně nařídil.

³⁶⁾ Myslitelná by byla snad jen varianta uhrazení poplatku (původní) VŠ za studenta, případně jeho nestanovení statutem pro řešené případy nebo využití oprávnění rektora dle § 58 odst. 7 ZVŠ věty druhé, což je však možné až v odvolacím řízení proti jeho vyměření.

³⁷⁾ Srov. nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 21/04 z 26. 4. 2005: „...připouští-li vůbec doktrína použití analogie v oboru správního řízení, pak toliko za omezujících podmínek – pouze v omezeném rámci za účelem vyplňování mezer procesní úpravy a dále pouze ve prospěch ochrany práv účastníků správního řízení. Nelze z těchto stanovisek ale dovodit závěr, dle něhož by bylo lze považovat za akceptovatelné použitím analogie vytvořit procesní úpravu správního řízení v celé její úplnosti.“

dávala jakýkoli smysl. Přetržce by bylo možno předejít tehdy, kdy VŠ s dostatečným předstihem předem ví, kdy jí povinnost zajistit možnost pokračovat ve studiu vznikne (např. uplynutím doby akreditace, o jejíž prodloužení nežádá) a současně je jí známo, jakým způsobem tuto svou povinnost bude plnit (např. má již akreditován „nástupnický“ studijní program). Jiné „přetržení“ by mohlo vzniknout z důvodu čekání na zápis do studia.

Smyslem přijímacího řízení je ověření podmínek pro přijetí ke studiu, a to zpravidla přijímací zkouškou.³⁸⁾ Podmínky přijetí ke studiu lze dělit na zákonné a stanovené VŠ, resp. její fakultou. *Ex lege* je podmínkou přijetí ke studiu patřičné předchozí vzdělání (§ 48 ZVŠ). Další podmínky přijetí může (nemusí) stanovit VŠ v mezích § 49 odst. 1 a 3 ZVŠ. V případě zajišťování možnosti pokračovat ve studiu není důvod ověřovat u studenta zákonné podmínky pro přijetí ke studiu – pokud by je nesplňoval, nebyl by přijat k původnímu studiu.³⁹⁾ Další podmínky ve smyslu § 49 odst. 1 a 3 stanovit nelze, neboť pokud by byly stanoveny, nebyla by tím zajištěna skutečná možnost pokračovat ve studiu. Především však, jak výše uvedeno, studentovi žádný právní předpis neukládá povinnost podat přihlášku ke studiu k tomu, aby v řešených případech získal možnost pokračovat ve studiu – a neukládá mu k jejímu získání ani povinnost prokazovat splnění dalších podmínek pro přijetí. Rozhodování je proces výběru z nejméně 2 možností, rozhodováním není, není-li z čeho vybírat (v řešených případech by totiž musel děkan či rektor ke studiu přijmout nebo nepřijmout, alternativně přijmout, jinak by nebyla zajištěna možnost pokračovat ve studiu).

Přijímací řízení by tedy bylo vedeno nikoli k naplnění jeho smyslu (ověření podmínek pro přijetí), ale toliko pro řízení samotné, což je zjevně absurdní. Úvahy o „fiktivním“ přijímacím řízení, v němž se nebude nic ověřovat, protože není co, případně dokonce zahájeného na základě fikce podání přihlášky ke studiu je třeba odmítnout. Z uvedených důvodů by také šlo o porušení základních zásad činnosti správních orgánů, jmenovitě zásady materiální pravdy (§ 3 správního řádu), neboť by se zjišťoval skutkový stav, aniž by to bylo třeba pro rozhodnutí,⁴⁰⁾ a zásad hospodárnosti a procesní ekonomie (§ 6 odst. 2 správního řádu), neboť by vznikaly zbytečné náklady a nešlo by o nezbytné úkony.

Podmínky pro přijetí ke studiu (i v řešených případech) by musel schválit ve studijních programech uskutečňovaných na fakultě akademický senát (dále jen „AS“) fakulty (§ 27 odst. 1 písm. e) ZVŠ, ve studijních programech neuskutečňovaných na fakultě AS VŠ [§ 9 odst. 1 písm. g) ZVŠ]. I to svědčí

---

³⁸⁾ Je tedy myslitelné přijetí osoby ke studiu bez přijímací zkoušky, avšak nikoli bez přijímacího řízení.

³⁹⁾ Ponecháváme stranou možnost, že rozhodnutí o přijetí k původnímu studiu bylo z tohoto důvodu nesprávné.

⁴⁰⁾ Jak argumentujeme dále, rozhodnutí není třeba vůbec.

v neprospěch přijímacího řízení jako způsobu zajištění možnosti pokračovat ve studiu: schválení AS jednak potrvá nějaký čas, jednak není jisté.⁴¹⁾ Především ale, není-li zákonem stanoveno jinak, jedná a rozhoduje za VŠ rektor (§ 10 odst. 1 ZVŠ), resp. děkan (§ 28 odst. 1 ZVŠ),⁴²⁾ přičemž o zajištění možnosti pokračovat ve studiu stanoveno jinak není, tudíž jednat a rozhodovat tak, aby tato možnost byla zajištěna, má rektor, resp. děkan. Naopak (další) podmínky přijetí ke studiu může AS schválit i bez návrhu rektora, resp. děkana,⁴³⁾ byť to bude velice řídký případ.

Podpurný argument proti přijímacím zkouškám představuje § 61 ZVŠ: dnem zápisu do studia se studentem stává uchazeč, který uspěl v přijímacím řízení, nikoli někdo jiný, např. student, který neusiluje být přijat k jinému studiu, ale má zájem a právo pokračovat ve svém studiu.

Konečně je třeba se ptát, kdy VŠ splní svou povinnost zajistit možnost pokračovat ve studiu. Pokud by VŠ mohla svou povinnost „zajistit možnost pokračovat ve studiu“ splnit už tím, že studentovi sdělí, kam si může podat přihlášku (kamkoli!), byla by to povinnost zcela zbytečná a totožná s možností kohokoli jiného tak učinit. Mimoto žádná VŠ není schopna garantovat, že student bude v přijímacím řízení přijat ke studiu, a to ani na její vlastní půdě. Již výše bylo uvedeno, že 1) možnost podat si přihlášku ke studiu, kterou má každý, není totožná s možností studovat, kterou má jen a pouze student, 2) ani s jednou z uvedených dvou možností není totožná možnost pokračovat ve studiu ve stejném nebo obdobném studijním programu, kterou mají jen studenti a jen v řešených případech. Sdělení, že si student tam či onam může podat přihlášku ke studiu tak za zajištění možnosti pokračovat ve studiu považovat nelze. Kladné rozhodnutí o přijetí pak z povahy věci nelze zajistit vůbec, protože tím by bylo vyloučeno rozhodování samotné.

Navrhované řešení

Příkaz zahrnuje implicitní dovolení jej splnit,⁴⁴⁾ nebo jinak řečeno, kdo má povinnost, má i právo ji (s)plnit. Má-li VŠ *ex lege* povinnost zajistit možnost pokračovat ve studiu stejného nebo obdobného studijního programu, má také *ex lege* právo jí splnit. Tuto povinnost může VŠ dle ZVŠ splnit prostřednictvím jiné VŠ („na jiné vysoké škole“), nebo s výjimkou případu dle § 43 odst. 7 ZVŠ sama („na téže vysoké škole“). V případě dle § 5 odst. 3 ZVŠ plní předmětnou povinnost zákonem stanovená VVŠ.

---

⁴¹⁾ VŠ by se samozřejmě nemohla vůči studentovi dovolávat toho, že nesplnila svou povinnost, protože příslušný AS neschválil podmínky pro přijetí; fakticky by to ale mohlo být překážkou.

⁴²⁾ S ohledem na vymezení práv fakult v § 24 ZVŠ po Novele je zjevné, že nejde o rozhodování, které by orgánům fakulty příslušelo dle § 24 odst. 1 ZVŠ *ex lege*. Bude tak záležet na obsahu statutu VVŠ.

⁴³⁾ V § 9 odst. 1 písm. g) a § 27 odst. 1 písm. e) ZVŠ se neuvádí, že by podmínky pro přijetí ke studiu AS schvalovaly na návrh rektora, resp. děkana.

⁴⁴⁾ KNAPP, V. *Teorie práva*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 1995, ISBN 80-7179-028-1, s. 154, m. č. 375.

Plní-li tuto povinnost VŠ sama, sdělí studentovi,⁴⁵⁾ že má možnost pokračovat ve studiu na ní samotné nebo některé její fakultě, vyzve jej, aby v přiměřené lhůtě projevil vůli nabízené možnosti využít, a upozorní jej, že pokud tak ve stanovené lhůtě neučiní, jeho studium se dle příslušného ustanovení ukončí. Student má dle § 62 odst. 1 písm. a) ZVŠ právo, nikoli povinnost studovat, proto není povinen nabídku přijmout, proto přestup nelze uskutečnit automaticky bez či dokonce proti vůli studenta, ani v nabídce uvést, že mlčení znamená souhlas a na tomto základě studenta převést. Z pohledu správního řádu lze na sdělení VŠ o možnosti pokračovat ve studiu pohlížet jako na sdělení dle § 154 an. správního řádu týkající se dotčené osoby⁴⁶⁾ – studenta a na projev vůle studenta jako na úkon dle § 36 správního řádu; v případě projevu vůle studenta však lze varovat před přehnanými nároky na něj a přepjatým formalismem. O převodu vydá VŠ studentovi na jeho žádost potvrzení o studiu.

Plní-li tuto povinnost VŠ prostřednictvím jiné VŠ, zajistí studentovi smluvně⁴⁷⁾ či jinak možnost pokračovat ve studiu na jiné VŠ a následný postup je obdobný: „původní“ VŠ sdělí studentovi, že má možnost pokračovat ve studiu na jiné VŠ. Pokud se student rozhodne nabídnuté možnosti využít, projeví v tomto smyslu vůli vůči „staré“ nebo „nové“ VŠ, které společně věc administrativně vyřídí. Ve zbytku platí, co bylo uvedeno v předchozím odstavci.

Konečně v případě zrušení VVŠ (§ 5 odst. 3 ZVŠ) nabídku učiní „nové“ VVŠ, kterým tuto povinnost stanovil zákon zrušující některou VVŠ (není samozřejmě vyloučeno, že takový zákon stanoví jiný mechanismus).

Navržený postup je v zásadě „přestupem“, který jinak český právní řád již od 1. 7. 1990 nezná⁴⁸⁾ a mimo situace, kdy je VŠ *ex lege* povinna zajistit možnost pokračovat ve studiu, není přípustný.⁴⁹⁾ „Přestup“ za stávající právní úpravy zejména nelze použít k „přestupu“ na přání studenta či VŠ, a to ani v rámci téže VŠ či její fakulty. S ohledem na výjimečnost tohoto postupu, narušujícího rovnost v přístupu ke vzdělání vůči jiným zájemcům o studium nabízeného studijního programu, může VŠ učinit studentovi jen jednu nabídku, neboť tím svou povinnost zajistit možnost pokračovat ve studiu splní a současně je tak

---

⁴⁵⁾ Studentem je zde třeba rozumět osobu se studijním vztahem k VŠ, tedy i takovou, která má studium přerušeno (viz výše).

⁴⁶⁾ § 2 odst. 3 správního řádu.

⁴⁷⁾ Šlo by o veřejnoprávní smlouvu koordinační dle § 160 odst. 1 SpŘ uzavřenou v rámci samosprávné působnosti VVŠ ve smyslu § 6 odst. 1 písm. j) ZVŠ; ostatní odstavce § 160 SpŘ by na ni nebyly aplikovatelné. Aplikovala by se však úprava v § 163 an. SpŘ. Taková veřejnoprávní smlouva by představovala titul, na základě kterého původní VŠ studentovi nabídne pokračování studia v jiném studijním programu a současně pro novou VŠ právní důvod k vzetí studenta „do stavu“ bez přijímacího řízení.

⁴⁸⁾ Nabytí účinnosti prvního porevolučního vysokoškolského zákona, zákona č. 172/1990 Sb.; před tímto datem připouštěl přestup § 38 odst. 4 zákona č. 39/1980 Sb.

⁴⁹⁾ Přestup jen v těchto případech připouští také SMUTNÁ (dříve Kudrová), V. *Hmotněprávní aspekty poplatkové povinnosti studentů veřejných vysokých škol*, ASPI MN179CZ, poznámka pod čarou 189.

minimalizován zásah do práva na vzdělání,⁵⁰⁾ resp. rovnost v přístupu ke vzdělání.

Nabídka musí být způsobilá (musí jít o stejný nebo obdobný studijní program, v němž může student studium „hladce“ dokončit, zejména ve v zásadě stejném zbývajícím čase a s využitím zásadní části již splněných studijních povinností). Nabídka může být alternativní, nicméně protože v jednom studiu lze pokračovat pouze jednou, může i z případně nabídnutých alternativ vybrat jen jednu. Mezi základní zásady činnosti správních orgánů, a tedy i VŠ, patří dle § 2 odst. 3 SpŘ i zásada ochrany práv a zájmů osob, z čehož pro danou věc plyne, že

1. VŠ je povinna nabídnout studentovi jí samotnou uskutečňovaný stejný či obdobný studijní program, je-li to (zejména provozně) možné. Na druhou stranu: může-li VŠ nabídkovou povinnost splnit sama, není povinna zajistit možnost pokračovat ve studiu na jiné VŠ.
2. má-li VŠ možnost splnit nabídkovou povinnost více způsoby, má být nabídka alternativní a právo výběru z možných alternativ by mělo náležet studentovi, který si vybere alternativu jím upřednostňovanou.⁵¹⁾ Je-li některá alternativa co do počtu omezena, je třeba na to studenty upozornit a stanovit s dostatečným předstihem předem pravidla, dle kterých bude určeno, kdo nedostatkovou alternativu získá a komu bude odepřena. Protože lidé jsou si rovni v právech, jeví se jako spravedlivé pravidlo priorit – alternativu s převahou poptávky nad nabídkou získá ten, kdo první projeví zájem.

Nabídku lze studentovi učinit i přede dnem, kdy VŠ vznikne povinnost zajistit možnost pokračovat ve studiu (např. uplynutím doby akreditace), a to v důvodném očekávání vzniku této povinnosti. Student také může předem tuto nabídku přijmout. Taková nabídka i její přijetí jsou a z důvodu právní jistoty by měly být i explicitě vázány na odkládací podmínku, že VŠ vznikne povinnost zajistit studentovi možnost pokračovat ve studiu z některého ze zákonem předvídaných důvodů. Samotný „přestup“ lze provést až po vzniku povinnosti zajistit možnost pokračovat ve studiu, nikoli dříve. V návaznosti na to, kdy dojde k nabídce a jejímu přijetí, je třeba zvážit postup, jakým přestup uskutečnit.

Je-li nabídka učiněna a přijata před dnem ukončení studia ve smyslu výkonu práv a povinností ze studijního vztahu, nedojde k žádnému přetržení jejich výkonu⁵²⁾ – v takovém případě VŠ studenta bez dalšího (zejména

---

⁵⁰⁾ Čl. 33 Listiny základních práv a svobod.

⁵¹⁾ Např. mezi variantou pokračovat na stávající VŠ ve studiu obdobného studijního programu nebo stejného studijního programu na jiné VŠ (často v jiné obci).

⁵²⁾ Obdobně jako se dle § 216 odst. 1 zákoníku práce pro účely dovolené za nepřetržitě trvání pracovního poměru považuje i skončení dosavadního a bezprostředně navazující vznik nového pracovního poměru zaměstnance k těmž zaměstnavateli.

bez přijímacího řízení i bez vydání rozhodnutí o právech a povinnostech studenta) administrativně převede do „nového“ studijního programu.

Jestliže den ukončení studia ve smyslu výkonu práv a povinností ze studijního vztahu nastane dříve, než byla nabídka na možnost pokračovat ve studiu přijata, nebo dokonce učiněna, je situace složitější a je upřímně přípustit, že dále předestřený výklad je výkladem odvážným, který ovšem oproti jiným variantám potřebuje odvahy nejméně. Dnem ukončení studia z důvodu dle § 56 odst. 1 písm. c) až f) ZVŠ dojde prvně k pozastavení výkonu práv a povinností ze studijního vztahu, což je z hlediska následků blízké, ne-li totožné s přerušením studia *ex lege* (viz výše k pojmu studium). Nabízí se proto postupovat *per analogiam* cestou opětovného zápisu do studia dle § 61 odst. 1 ZVŠ, např. společně se sdělením možnosti pokračovat ve studiu vyzvat studenta, aby se v patřičné lhůtě od doručení výzvy opětovně zapsal studia. Tím by byl najisto postaven den, kdy studium počalo pokračovat. Potíží tohoto řešení je, že jde o analogii ve veřejném právu, kterou by byla studentovi uložena do jisté míry povinnost bez opory v zákoně (opětovně se zapsat do studia, namísto jakýmkoliv způsobem projevit vůli pokračovat ve studiu v nabídnutém studijním programu); na druhou stranu by tím student mohl získat i určité výhody plynoucí zpravidla z vnitřních předpisů VŠ, např. prominutí zmeškání lhůty pro opětovný zápis. Domníváme se, že i v tomto případě postačuje jakýkoli projev vůle studenta nabídky využít a studenta nelze k opětovnému zápisu nutit. Nevyužije-li student ve VŠ stanovené lhůtě možnost pokračovat ve studiu, pak je ke dni stanovenému v § 56 odst. 2 ZVŠ ukončeno (zpětně) studium i ve smyslu studijního vztahu a osoba dle § 61 ZVŠ přestává být studentem. Využije-li jí, bude pokračovat v tomtéž studiu na jiné VŠ ve stejném nebo obdobném studijním programu.

Ostatně, končilo-li by v uvedených případech studium ve smyslu vztahu, nedával by v daném kontextu smysl § 78 odst. 9 ZVŠ, dle kterého není-li studijní program akreditován nebo uskutečňován v rámci oblasti vzdělávání, pro kterou má vysoká škola institucionální akreditaci, nelze k jeho studiu přijímat uchazeče, konat výuku, zkoušky ani udělovat akademické tituly. Nebylo-li by studentů a studia ve smyslu studijního vztahu, nebylo by proč zakazovat konat výuku a zkoušky.

I když jde o jedno studium, bude po „přestupu“ nutné se vypořádat s odlišnostmi „starého“ a „nového“ studijního programu, a to patrně postupem dle § 68 odst. 1 písm. d) ZVŠ, tj. uznáním zkoušek nebo splnění jiných studijních povinností a předepsáním rozdílových zkoušek, je-li to potřeba. V opačném případě by hrozilo, že absolvent bude mít na dodatku k diplomu uvedené předměty, které neabsolvoval, nebo předměty, které nenáleží do studijního programu. Nelze totiž pominout, že vysokoškolský diplom a dodatek k diplomu jsou doklady o absolvování studia ve studijním programu (§ 57 odst. 1, 4 a 7 ZVŠ). Studium je možné absolvovat jen v jednom určitém studijním programu, kterým „starý“ studijní program, v jehož studiu nelze pokračovat, nebude. K absolvování „nového“ studijního programu je třeba splnit všechny požadavky z něj plynoucí. Ostatně poslední zákonná úprava

přestupu na území ČR v § 38 odst. 4 zákona č. 39/1980 Sb.⁵³⁾ s „uznáním“ počítala: „(4) Studentovi lze povolit přestup na příbuzný studijní obor téže fakulty nebo vysoké školy, popřípadě na stejný nebo příbuzný studijní obor jiné fakulty nebo vysoké školy, popřípadě na jinou formu řádného studia stejného studijního oboru. Tomuto studentovi lze započítat vykonané zkoušky.“

Jevy historické

Navrhované řešení odpovídá i některým jevům historickým:⁵⁴⁾

- § 7 zákona č. 529/1919 Sb.: „Řádní posluchači a absolventi obchodních akademií nebo jiných rovnocenných vyšších škol odborných, kteří ve studijním roce 1918/19 nebo dříve měli na vysoké škole technické v Praze zapsány všechny předepsané přednášky prvního ročníku dvouletého studia obchodního, mohou v letošním roce studijním pokračovati ve studiu na vysoké škole obchodní jako řádní posluchači a budou koncem studijního roku 1919/20 připuštěni k první státní zkoušce, prokáží-li, že navštěvovali přednášky a cvičení, jež letošního roku budou pro ně výjimečně zavedeny.“ Studium tedy v tomto případě pokračovalo na jiné VŠ bez formálního přijímacího řízení.
- § 4 zákona č. 276/1921 Sb.: „Posluchačům této fakulty, vstupujícím do posledního ročníku, jest volno dokončiti svoje studia buď na právnické akademii v Košicích, jež se uzavře koncem studijního roku 1921 až 1922, anebo na některé právnické fakultě v republice Československé.“
- § 6 nařízení č. 32/1953: „K vyšším pedagogickým školám a vysokým školám pedagogickým budou na přechodnou dobu přičleněny druhé a vyšší ročníky dosavadních pedagogických fakult, jejichž studenti dokončí studium podle dosavadních předpisů.“
- ministr měl učinit „opatření, aby dosavadní posluchači fakulty (studií), která se podle tohoto nařízení ruší, mohli dokončiti započatá studia po případě i na jiné vysoké škole (fakultě).“ (§ 3 nařízení 81/1950 Sb.; § 5 zákona č. 227/1949 Sb.)

Překážky navrhovaného řešení?

Může se zdát, že nastíněnému postupu překáží § 56 odst. 1 písm. c) až f) a § 56 odst. 2 ZVŠ, dle kterých se studium ukončuje mj. odnětím nebo zánikem akreditace studijního programu, ukončením uskutečňování studijního programu z důvodů uvedených v § 81b odst. 3 ZVŠ a konečně zánikem oprávnění uskutečňovat studijní program (§ 86 odst. 3 a 4 ZVŠ). Bylo by možné tvrdit,

---

⁵³⁾ Za poznámku stojí, že celé ustanovení bylo díky zcela jiným společenským podmínkám nadepsáno „Průběh řádného studia“.

⁵⁴⁾ Po roce 1948 převládl, zdá se, naopak přístup založený na opakovaném přijímání, když dle § 14 zákona č. 112/1950 Sb.: „Dosavadním bohoslovcům bude poskytnuta možnost, aby pokračovali dále ve studiu. Způsob přijetí upraví Státní úřad pro věci církevní.“

že pokud se studium v uvedených případech ukončuje, nasvědčuje to naopak výkladu, že možnost pokračovat ve studiu má spočívat v zahájení nového studia na základě nového přijímacího řízení. Takový argument není na první pohled nesprávný.

Zopakujme ale, že 1) studium lze chápat jako studijní vztah VŠ a studenta nebo jako činnost spočívající ve výkonu práv a povinností stran studijního vztahu, a 2) že má-li být ve studiu pokračováno, má jít o totéž studium, tedy nemůže skončit dříve, než má vzniknout možnost pokračovat v něm. Aplikujeme-li uvedené dva významy pojmu studium na důvody ukončení studia dle § 56 ZVŠ ve spojení s povinností zajistit možnost pokračování ve studiu (tomtéž! viz shora), rozpadnou se nám důvody ukončení studia do dvou skupin:

- 1) důvody, kterými končí studijní vztah (a tím pochopitelně i možnost výkonu práv a plnění povinností jeho stran); jde o důvody dle § 56 odst. 1 písm. a), b), g) a h) ZVŠ, a
- 2) důvody, kterými je přechodně pozastaven (sistován) toliko výkon práv a povinností stran studijního vztahu a až nevyužije-li student nabídky pokračovat ve studiu, pak končí studijní vztah; jde o důvody dle § 56 odst. 1 písm. c) až f) ZVŠ.

Takové chápání ukončení studia pak jaksi mimochodem odbourává v řešených případech i problém s „předchozím neúspěšným studiem“⁵⁵⁾ z hlediska poplatku za delší dobu studia dle § 58 odst. 3 ZVŠ. Jelikož v případech ukončení studia ve druhé skupině [§ 56 odst. 1 písm. c) až f) ZVŠ] nejde za předpokladu, že student využije nabídky, o ukončení studia ve smyslu studijního vztahu, ale jen o dočasné pozastavení výkonu práv a povinností z něj, nejde ani o neúspěšné studium. Důvody pro ukončení studia jsou v první skupině na straně studenta, ve druhé na straně VŠ – proto v případě druhé skupiny nejde z hlediska poplatků o „neúspěšné studium“⁵⁶⁾, zatímco v případě první skupiny ano. Naopak za řešení nelze považovat postup doporučovaný MŠMT,⁵⁷⁾ který místo řešení poplatkového problému v rovině právní, nabízí řešení v rovině evidenční prostřednictvím Sdružené informace

---

⁵⁵⁾ Jako neúspěšné studium bývá označováno předchozí studium v bakalářských a magisterských studijních programech, které byly ukončeny jinak než řádně podle § 45 odst. 3 nebo § 46 odst. 3 ZVŠ, nejde-li o předchozí studium, po jehož ukončení student řádně ukončil studijní program stejného typu. Jen na okraj poznamenáváme, že řádné absolvování nenavazujícího magisterského studia by mělo sanovat i předchozí neúspěšná studia bakalářská.

⁵⁶⁾ Zřejmě ani v případě, kdy v řešených případech student nabízené možnosti pokračovat ve studiu nevyužije. V takovém případě studium sice ukončí jinak než řádně, avšak z důvodů nikoli na své straně, proto nezbude než teleologickou redukcí pojem zúžit tak, že nezahrnuje ukončení studia v řešených případech. Nabízí se sice možnost posoudit nevyužití nabídky jako „zanechání studia“, nicméně s ohledem na okolnosti se nedomníváme, že jde o správný výklad.

⁵⁷⁾ http://www.msmt.cz/uploads/odbor_30/TF/Legislativa_a_metodicke_pokyny/Poplatky_u_zanikajicich_akreditaci.docx [citováno 25. 1. 2018].

matrik studentů (dále jen „SIMS“). Nicméně stejně jako např. účetní evidence jedné smluvní strany nemůže sama o sobě měnit závazkový vztah smluvních stran (např. faktura vystavená s údajem o splatnosti odporujícím smlouvě závazek ze smlouvy nemění), nemůže samotná evidence v SIMS nikterak měnit studijní vztah, jenž má toliko evidovat.

Neobstojí ani námitka, že povinnost zajistit možnost pokračovat ve studiu je formulována příliš obecně a nelze jen na základě ní postupovat – jde o pečovatelskou veřejnou správu, která na rozdíl od veřejné správy vrchnostenské není striktně vázána na zákonem přesně upravené způsoby a formy, neplatí pro ni výhrada zákona (*enumerationosti veřejnoprávních pretenzí*). Student má právo pokračovat ve studiu v řešených situacích *ex lege* a toto právo mu není zakládáno aktem VŠ, proto nejde o rozhodnutí ve smyslu § 9 a § 67 správního řádu, ale o pouhé sdělení, jak lze toto právo vykonat.

Závěr

Povinnost zajistit možnost pokračovat ve studiu může VŠ splnit bez přijímacího řízení, které se naopak k jejímu splnění jeví jako přinejmenším nevhodné. Navrhované řešení spočívá v méně formálním postupu v rámci pečovatelské veřejné správy, konkrétně v zajištění možnosti pokračovat v tomtéž studiu a jejím sdělení studentovi s výzvou, aby ve stanovené lhůtě projevil vůli nabízené možnosti využít. Pokud student nabízené možnosti využije, dojde k jinak nepřípustnému „přestupu“; pokud jí nevyužije, studium končí.

Shrnutí:

V důsledku novely zákona o vysokých školách⁵⁸⁾ zákonem č. 137/2016 Sb. stojí vysoké školy s ohledem na nedbale formulovaná intertemporální ustanovení novely⁵⁹⁾ před otázkou, jakým způsobem splnit povinnost zajistit možnost pokračovat ve studiu studentům studujícím studijní programy akreditované před Novelou. Článek se na základě rozboru historických úprav uvedené povinnosti a především úpravy současné zabývá v úvahu připadajícími variantami, jak tuto povinnost splnit, a navrhuje způsob splnění této povinnosti.

---

⁵⁸⁾ Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách).

⁵⁹⁾ V řešeném kontextu srov. čl. II. bod 6 zákona č. 137/2016 Sb., který neposkytuje dostatek času pro dostudování studentů přijatých ke studiu studijních programů akreditovaných před Novelou, případně čl. II bod 1, dle kterého je dáno přechodné období na přizpůsobení vnitřních předpisů VŠ, nikoli vnitřních předpisů jejich součástí, které jim ovšem mají dle § 22 odst. 2 ZVŠ odpovídat.

The opportunity to continue studies and related questions – summary:

The Czech Higher Education Act of 1998 requires Universities to provide students with the opportunity to continue their studies in cases where study cannot continue for reasons on the part of the university. However, the law does not say how this duty is fulfilled. After reviewing the legislation, this article focuses on the possibilities that come up and offer a solution in the form of a student transfer.